

TEBLİĞ

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumundan:

KATILIM ESASLARINA UYUM TEBLİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Başlangıç Hükümleri

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Tebliğin amacı, katılım finans kuruluşlarının, katılım finans şirketlerinin, münhasıran olmamakla birlikte müşterilerine katılım esaslarına göre finansman sağlayan kalkınma ve yatırım bankaları ile münhasıran olmamakla birlikte katılım esaslarına göre faaliyet gösteren finansal kiralama, faktoring, finansman ve varlık yönetim şirketlerinin katılım esaslarına uygun şekilde faaliyet göstermelerini sağlamak üzere oluşturulacak yapı ve süreçlere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Tebliğ, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 29 uncu maddesi, 77 nci maddesinin üçüncü fıkrası, 93 üncü maddesi, 1/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanununun 14 üncü maddesi ile 39/B maddesinin üçüncü fıkrası, 24/4/2013 tarihli ve 28627 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrası ile 14/7/2021 tarihli ve 31541 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Varlık Yönetim Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları ile Devralınacak Alacaklara İlişkin İşlemler Hakkında Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin altıncı fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3- (1) Bu Tebliğde geçen;

- a) Denetim komitesi: Kanunun 24 üncü maddesinde düzenlenen komiteyi,
 - b) Merkezi Danışma Komitesi: Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Katılım Bankaları Birliği ve Finansal Kurumlar Birliği tarafından kurulan danışma komitesini,
 - c) Kanun: 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununu,
 - ç) Katılım esasları: Merkezi Danışma Komitesi tarafından belirlenen ilke ve standartlar ile alınan genel nitelikli kararları,
 - d) Katılım finans: Katılım esaslarına göre icra edilen finansal faaliyetleri,
 - e) Katılım finans kuruluşları: Katılım bankaları ile katılım kalkınma ve yatırım bankalarını,
 - f) Katılım finans şirketleri: Tasarruf finansman şirketleri ile münhasıran katılım esaslarına göre faaliyet gösteren finansal kiralama, faktoring, finansman ve varlık yönetim şirketlerini,
 - g) Katılım kalkınma ve yatırım bankaları: Münhasıran katılım esaslarına göre faaliyet gösteren kalkınma ve yatırım bankalarını,
 - ğ) Kurul: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunu,
 - h) Kurum: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu,
 - ı) Üst düzey yönetim: Bu Tebliğ kapsamındaki kuruluşların genel müdür ve genel müdür yardımcılarını, iç sistemler kapsamındaki birimlerin yöneticileri ile başka ünvanlarla istihdam edilseler dahi, danışmanlık birimleri dışındaki birimlerin, yetki ve görevleri itibarıyla genel müdür yardımcısına denk veya daha üst konumlarda görev yapan yöneticilerini,
 - i) Üst yönetim: Bu Tebliğ kapsamındaki kuruluşların yönetim kurulu ile üst düzey yönetimini,
 - j) Yönetmelik: 11/7/2014 tarihli ve 29057 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bankaların İç Sistemleri ve İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci Hakkında Yönetmeliği,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar

Merkezi Danışma Komitesi

MADDE 4- (1) Katılım esaslarına ilişkin meslek ilke ve standartlarını belirlemek üzere Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Katılım Bankaları Birliği ve Finansal Kurumlar Birliği tarafından Merkezi Danışma Komitesi oluşturulur. Bu komitenin sekreteryası, Türkiye Katılım Bankaları Birliği tarafından yürütülür.

(2) Merkezi Danışma Komitesi yedi üyeden oluşur. Üyelerden; üç tanesinin islami bilimler alanında doktora derecesine sahip olması, bir tanesinin Din İşleri Yüksek Kurulu üyeleri arasından Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından önerilen aday/adaylar arasından olması, iki tanesinin işletme, iktisat, maliye, bankacılık, hukuk, kamu yönetimi ve dengi dallarda lisans veya lisansüstü diplomaya ve katılım bankacılığı alanında en az on yıllık mesleki deneyimine sahip olması, bir tanesinin işletme, iktisat, maliye, bankacılık, hukuk, kamu yönetimi ve dengi dallarda lisans veya

lisansüstü diplomaya ve katılım bankacılığı dışında bankacılık alanında en az on yıllık mesleki deneyimine sahip olması zorunludur.

(3) Merkezi Danışma Komitesinin oluşumuna ilişkin ilave şartlar ile çalışmasına, görev ve yetkilerine ilişkin usul ve esaslar, Kurulun uygun görüşü alınarak Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Katılım Bankaları Birliği ve Finansal Kurumlar Birliği tarafından belirlenir.

(4) Merkezi Danışma Komitesi üyeleri, Kurul onayı ile görevlendirilir.

(5) Merkezi Danışma Komitesi, bu Tebliğ kapsamında icra ettiği tüm faaliyetlere ve aldığı kararlara ilişkin yıl sonu itibarıyla hazırlanan raporu Kuruma gönderir.

Danışma komitesi

MADDE 5- (1) Katılım finans kuruluşları ve katılım finans şirketleri, faaliyetlerinin katılım esaslarına uygunluğunu sağlamak amacıyla, bünyelerinde bir danışma komitesi tesis etmekle yükümlüdür. Danışma komitesi, yönetim kuruluna bağlı olarak faaliyet gösterir.

(2) Danışma komitesi en az üç üyeden oluşur. Üyelerden en az üçte ikisinin yurt içinde yerleşik olması zorunludur. Üyeler, yönetim kurulu tarafından görevlendirilir ve ilk genel kurulun onayına sunulur.

(3) Danışma komitesi üyelerinin görev süresi üç yıldır. Danışma komitesi üyesinin görevi, görev süresinin sona ermesi, ölüm, ağır hastalık, engellilik nedeniyle iş görememesi, görevlendirilmesi için gerekli şartları kaybetmesi, kendi isteğiyle görevden ayrılması veya yönetim kurulu üyelerinin en az üçte ikisinin aynı yöndeki kararı ile sona erer. Görev süresi sona eren üyeler tekrar görevlendirilebilir.

(4) Danışma komitesi, bu Tebliğ hükümleri kapsamında verilen görevleri düzenli şekilde yerine getirmek üzere üyeleri arasından bir başkan ve onun bulunmadığı hallerde görev yapmak üzere bir başkan vekili seçer. Komite başkanının ve başkan vekilinin yurt içinde yerleşik olması zorunludur.

(5) Danışma komitesi faaliyetlerinin etkin bir şekilde yerine getirilmesi için gerekli hizmetleri yürütmek üzere yeterli sayıda personel istihdam edilmek suretiyle danışma komitesine bağlı bir danışma komitesi sekreteryası oluşturulur. Danışma komitesi sekreteryası işlevi, 10 uncu maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen birim veya personel tarafından yerine getirilebilir.

(6) Danışma komitesi sekreteryası asgari olarak aşağıdaki görevleri yerine getirir:

a) Danışma komitesi toplantılarının gündemini ve zamanını üyelere bildirmek ve gündem konularına ilişkin bilgi ve belgeleri üyelere iletmek.

b) Danışma komitesi toplantılarının tutanaklarını düzenlemek ve tutanakların danışma komitesi üyeleri tarafından imzalanması sürecini yürütmek.

c) Danışma komitesi kararları hakkında katılım finans uyum faaliyetleri ile görevli birim veya personele bilgi vermek.

ç) Gelen başvurular üzerine katılım esasları kapsamına giren konularda danışma komitesi görüşünün oluşturulması ve ilgililere ve katılım finans uyum faaliyetleri ile görevli birim veya personele tebliğ edilmesi sürecini yönetmek.

Danışma komitesi üyelerinin görevlendirilme şartları

MADDE 6- (1) Danışma komitesi üyelerinin asgari üçte ikisinin, ilahiyat veya dengi alanlarda ya da katılım finans alanında lisans ya da lisansüstü düzeyinde öğrenim görmüş olmasının yanı sıra en az on yıllık mesleki deneyime sahip olması; üçte birinin ise Kurum denetim ve gözetimindeki kuruluşlarda en az on yıllık mesleki deneyime sahip olması zorunludur.

(2) Danışma komitesi üyelerinin görevlerinin gerektirdiği yetkinlik, muhakeme yeteneği, dürüstlük ve itibara sahip olması gerekir.

(3) Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen şartları taşımayanlar, danışma komitesi üyesi olarak görevlendirilemezler.

(4) Danışma komitesi üyesi olarak görevlendirilecek kişiler bu maddede aranan şartları taşıdıklarını gösteren belgelerle birlikte Kuruma bildirilir. Bildirimden itibaren on beş iş günü içerisinde Kurumca olumsuz görüş bildirilmemesi durumunda ilgili kişilerin görevlendirmesi yapılabilir.

(5) Bir kişi, birden fazla danışma komitesinde görev alamaz. Aralarında iştirak veya bağlı ortaklık ilişkisi bulunan veya hakim hissedarı aynı olan katılım finans kuruluşları ve katılım finans şirketleri bu fıkra hükmünden istisnadır.

(6) Katılım finans kuruluşları/katılım finans şirketleri; danışma komitesinin ve üyelerinin görevlerini etkin, verimli ve devamlı şekilde yerine getirip getirmediğini değerlendirmeye yönelik objektif kriterler ile bu kriterler çerçevesinde bir değerlendirme süreci belirler. Değerlendirme sürecinin sonuçları, danışma komitesi üyelerinin göreve devam edip etmemesine karar verme sürecinde dikkate alınır.

Danışma komitesinin bağımsızlığı

MADDE 7- (1) Danışma komitesi, üst yönetim ve ilgili bütün tarafların etkisinden uzak ve bağımsız şekilde karar alır. Katılım finans kuruluşları ve katılım finans şirketleri, danışma komitesi üyelerinin görevlerinin icrasında menfaat çatışmalarından uzak olmalarını sağlayacak tedbirleri alır.

(2) Danışma komitesi üyelerinin, görevlendirilme tarihinden önceki son bir yıl da dahil olmak üzere;

a) Katılım finans kuruluşlarının/katılım finans şirketlerinin ve/veya konsolidasyona tabi ortaklıklarının icrai görevi bulunan yönetim kurulu üyesi, kendisine bağlı icrai mahiyette birim bulunan yöneticisi veya icrai mahiyette faaliyet gösteren birimde görev alan çalışanı olmaması,

b) Katılım finans kuruluşlarında/katılım finans şirketlerinde ve/veya konsolidasyona tabi ortaklıklarında nitelikli paya sahip olmaması,

c) Katılım finans kuruluşları/katılım finans şirketleri ve/veya konsolidasyona tabi ortaklıkları ile önemli oranda borç/alacak ilişkisi bulunan ticari kuruluşlarda nitelikli paya sahip olmaması, icrai görevi bulunan yönetim kurulu üyesi veya kendisine bağlı icrai mahiyette birim bulunan yönetici olarak görev almaması,

ç) Katılım finans kuruluşlarının/katılım finans şirketlerinin hakim ortağının, yönetim kurulu üyelerinin veya genel müdürünün eşi veya ikinci dereceye kadar (bu derece dahil) kan veya kayın hısımları olmaması,

d) Danışma komitesi üyeliği görevi karşılığında aldığı ücret dışında kendisine katılım finans kuruluşlarından/katılım finans şirketlerinden ve/veya konsolidasyona tabi ortaklıklardan, bunların kârlılığına dayalı olarak herhangi bir ad altında ücret veya benzeri bir gelir sağlanmaması,

e) Eş ve/veya çocuklarının katılım finans kuruluşlarında/katılım finans şirketlerinde ve/veya konsolidasyona tabi ortaklıklarında genel müdür, genel müdür yardımcısı veya dengi pozisyonunda yönetici olmaması ve (a), (b) ve (c) bentlerinde aranan nitelik ve şartları haiz olması,

şarttır.

Danışma komitesinin görev ve yetkileri

MADDE 8- (1) Danışma komitesi aşağıda yer alan görev ve yetkilere sahiptir:

a) Katılım esasları ile bunların uygulanması hakkında katılım finans kuruluşlarına/katılım finans şirketlerine münhasır kararlar almak.

b) Katılım finans kuruluşlarının/katılım finans şirketlerinin iç düzenlemelerini katılım esaslarına uyum çerçevesinde değerlendirmek.

c) Katılım finans kuruluşlarının/katılım finans şirketlerinin ürün ve hizmetlerine ilişkin standart sözleşmeleri ile eklerini katılım esasları açısından değerlendirmek ve onaylamak.

ç) Aldığı kararları üç aylık periyotlarda, bu periyotları izleyen ayın sonuna kadar Merkezi Danışma Komitesine raporlamak.

d) Katılım finans kuruluşlarına/katılım finans şirketlerine ve konsolidasyona tabi ortaklıklarına hukuk, denetim ve ilgili diğer alanlarda hizmet sunan kişi ve kuruluşlara katılım esasları konusunda görüş bildirmek.

e) Katılım finans kuruluşlarının/katılım finans şirketlerinin yıllık faaliyet raporunda yer almak üzere, danışma komitesinin dönem içi faaliyetleri hakkında bilgi vermek ve bu faaliyetlerin katılım esaslarına uygunluğuna ilişkin değerlendirmede bulunmak.

(2) Yönetim kurulu, danışma komitesinin görev ve yetkileri nedeniyle ihtiyaç duyduğu bilgi ve belgelere erişimini sağlayacak tedbirleri alır.

(3) Danışma komitesi, Merkezi Danışma Komitesi tarafından belirlenen ilke ve standartlara ve alınan genel nitelikli kararlara aykırı kararlar alamaz.

Danışma komitesinin çalışma usul ve esasları

MADDE 9- (1) Danışma komitesi, ayda asgari iki kez olmak üzere gerekli görülen hallerde danışma komitesi başkanının çağrısı ile toplanır. Danışma komitesi toplantıları, üyelerin fiziken mevcut bulunması ya da üyelerin bazılarının veya tamamının elektronik ortamda katılması yoluyla icra edilebilir.

(2) Toplantı gündemi ve zamanı danışma komitesi başkanı tarafından belirlenir. Belirlenen gündem ve zaman, gündem konularına ilişkin bilgi ve belgelerle birlikte toplantı tarihinden en geç üç iş günü önce tüm üyelere bildirilir. En az iki üyenin teklifi ile toplantıya gündem maddesi ilave edilebilir.

(3) Toplantının gündem maddesine göre, ilgili katılım finans kuruluşunun/katılım finans şirketinin yönetici veya çalışanları ile alanında uzman diğer kişiler, danışma komitesi toplantılarına katılabilir.

(4) Danışma komitesi üye tam sayısının en az üçte ikisi ile toplanır. Danışma komitesinin karar yeter sayısı her koşulda, üye tam sayısının salt çoğunluğudur. Kararlar üyeler tarafından imzalanır. Muhalif kalan üyeler muhalefet gerekçelerini karar tarihinden itibaren on beş gün içerisinde bildirir. Kararlar; incelenen ve tartışılan konunun özeti, kararın gerekçesi, dayanağı ve varsa muhalif üyelerin gerekçeleri ile kayıt altına alınır. Kararları imzalamayan veya karşı oy gerekçesini süresinde bildirmeyen üyeler toplantıya mazeretsiz olarak katılmamış sayılır.

(5) Danışma komitesi kararlarının ilgili kişi ve birimlere iletilmesine ve iç kontrol faaliyetlerinde dikkate alınmasına yönelik gerekli iş süreçleri oluşturulur.

(6) Danışma komitesi, yargılama süreci devam eden veya tamamlanmış iş ve işlemler hakkında değerlendirmede bulunmaz.

Katılım finans uyum faaliyetleri

MADDE 10- (1) Katılım finans uyum faaliyetlerinin amacı; katılım finans kuruluşlarının/katılım finans şirketlerinin gerçekleştirdiği veya gerçekleştirmeyi planladığı faaliyetlerin ve yeni işlemler ile ürünlerin katılım esaslarına ve danışma komitesi tarafından alınan kararlara uyumunun sağlanmasıdır.

(2) Katılım finans uyum faaliyetleri asgari olarak; sunulan hizmetlerin, yapılan yatırımların, müşterilerle, hizmet sağlayıcılarla ve üçüncü taraflarla imzalanan sözleşmelerin ve gerçekleştirilen işlemlerin, hazırlanan politika, prosedür ve kurum içi diğer düzenlemelerin, finansal tablolar, faaliyet raporları ve kamuya yapılan diğer açıklamaların, tanıtım ve reklamların, finansal ve finansal olmayan kurum içi raporlamaların, yetkili organlar tarafından alınan kararların, katılım finans kuruluşu/katılım finans şirketi ana sözleşmesi ile pay sahipleri ve personelle ilişkilerin katılım esaslarına ve danışma komitesi kararlarına uyumunu sağlamaya yönelik kontrolleri içerir.

(3) Katılım finans uyum faaliyetleri çerçevesinde, katılım esasları ile danışma komitesi kararları ve bunların muhtemel etkileri hakkında yönetim kurulu ve ilgili birim ve personel en kısa sürede bilgilendirilir.

(4) Katılım finans uyum faaliyetleri; uyum kontrolleri ile görevli birim, personel veya münhasıran katılım esaslarına uyum sağlama amacıyla teşkil edilen birim veya görevlendirilen personel tarafından yerine getirilir.

(5) Katılım finans uyum faaliyetlerini yürüten birim veya personel, icra ettiği çalışmalara ilişkin olarak asgari üç ayda bir hazırladığı raporu; katılım finans kuruluşlarında denetim komitesine, katılım finans şirketlerinde ise yönetim kuruluna sunar.

(6) Katılım finans uyum faaliyetlerini düzenleyen politika ve prosedürler, danışma komitesinin görüşü alındıktan sonra yönetim kurulunun onayına sunulur.

Katılım finans denetim faaliyetleri

MADDE 11- (1) Katılım finans denetim faaliyetlerinin amacı, katılım finans kuruluşlarının/katılım finans şirketlerinin faaliyetlerinin katılım esasları ile danışma komitesi kararlarına uygun olarak yürütülmesinin ve uyum fonksiyonunun etkinliği ve yeterliliği hususunda üst yönetime, ortaklara ve diğer paydaşlara güvence sağlanmasıdır.

(2) Katılım finans denetim faaliyetleriyle; katılım finans uyum faaliyetlerinin yeterliği ve etkinliği değerlendirilir, katılım finans kuruluşlarının/katılım finans şirketlerinin faaliyetlerinin ve işlemlerinin katılım esasları ile danışma komitesi kararlarına uygunluğu denetlenir.

(3) Katılım finans kuruluşlarının katılım finans denetim faaliyetleri, Yönetmeliğin 22 nci maddesi çerçevesinde iç denetim birimi tarafından; katılım finans şirketlerinin denetim faaliyetleri iç denetim birimi tarafından, bulunmaması halinde ise iç kontrol birimi tarafından yerine getirilir.

(4) Katılım finans denetim faaliyetlerine ilişkin olarak katılım finans kuruluşlarında denetim komitesine, katılım finans şirketlerinde ise yönetim kuruluna asgari üç ayda bir rapor sunulur. Katılım finans kuruluşları tarafından söz konusu raporlama yükümlülüğü, Yönetmeliğin 31 inci maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen rapor kapsamında da yerine getirilebilir. Denetim komitesi gelen raporu, mütalaası ile birlikte en geç on iş günü içinde yönetim kuruluna sunar.

(5) Katılım finans kuruluşlarında denetim komitesi, katılım finans şirketlerinde ise yönetim kurulu, katılım finans uyum ve denetim faaliyetlerine ilişkin hazırlanan raporlar ve raporlarda yer verilen bulgulara yönelik alınan aksiyonları müzakere etmek üzere danışma komitesi ile yılda asgari iki kez toplantı yapar.

Personel

MADDE 12- (1) Katılım finans uyum ve denetim faaliyetlerinde ve danışma komitesi sekreteryasında görev alacak personelin katılım finans alanında en az üç yıl mesleki deneyime sahip olmasının yanı sıra katılım finans konusunda Kurul tarafından uygun görülen bir sertifikaya sahip olması veya katılım finans alanında lisans ya da lisansüstü düzeyinde öğrenim görmüş olması şarttır.

(2) Katılım finans uyum ve denetim faaliyetlerinde ve danışma komitesi sekreteryasında görev alan personel görev ve sorumluluklarını tarafsız ve bağımsız şekilde icra eder. Personel, bağımsızlığını ve tarafsızlığını zedeleyici nitelikte hususların bulunması halinde bunları ilgili yöneticilere ve birimlere bildirir ve görevden çekilir.

(3) Katılım finans kuruluşları/katılım finans şirketleri, istihdam ettikleri her personelin katılım esasları ile danışma komitesi kararlarına uygun şekilde görev icra edebilmesi ve yeterli düzeyde bilgi ve donanımına sahip olmasına yönelik gerekli tedbirleri almak zorundadır. Müşteriye doğrudan katılım esaslı ürün tanıtımı yapan, bu ürünlerin sunum ve satış sürecini yöneten satış personeli ile bu ürünlerin hedef müşteri kitlesine ulaşmasını ve tercih edilmesini sağlamaya yönelik faaliyetlerde bulunan pazarlama personelinin katılım finans konusunda Kurul tarafından uygun görülen bir sertifikaya sahip olması veya katılım finans alanında lisans ya da lisansüstü düzeyinde öğrenim görmüş olması şarttır.

Bilgilendirme ve bireysel başvuru

MADDE 13- (1) Katılım esasları kapsamında ürün ve hizmetlerin işleyişi, sözleşme hükümleri ile tarafların hak ve yükümlülükleri konusunda müşterilerin ve kamuoyunun yeterince ve etkili bir şekilde bilgilendirilmesi şarttır. Buna ilişkin usul ve esaslar, Kurul tarafından belirlenir.

(2) Katılım esaslarının uygulanmasına ilişkin katılım finans kuruluşları/katılım finans şirketleri ile müşterisi arasındaki uyuşmazlıklar, müşterinin yazılı talebi ile danışma komitesi gündemine alınır ve yazılı talebin tarihini izleyen 30 gün içinde karara bağlanır. Müşteri uyuşmazlık konusunda danışma komitesinin aldığı kararı, değerlendirilmek üzere karar tarihini izleyen on beş gün içinde Merkezi Danışma Komitesine götürme hakkına sahiptir. Merkezi Danışma Komitesi, danışma komitesinin kararının iptal edilmesine, değiştirilmesine veya aynen uygulanmasına karar verebilir. Merkezi Danışma Komitesi, aynı nevideki uyuşmazlıkları bir arada değerlendirmeye ve ortak karar almaya yetkilidir.

Yönetim kurulunun sorumlulukları

MADDE 14- (1) Yönetim kurulu bu Tebliğ kapsamında;

a) Katılım esaslarına uyuma ilişkin yapıların, görev tanımlarının, yetki ve sorumlulukların, iş süreçlerinin ve raporlama kanallarının belirlenmesinden,

b) İlgili personelinin katılım esasları ile danışma komitesi kararları hakkında etkin şekilde bilgilendirilmesinin sağlanmasından,

c) Katılım esasları ile danışma komitesi kararlarına uyum konusunda personelin görev ve sorumluluklarının belirlenmesinden,

ç) Danışma komitesi üyelerinin ve katılım finans uyum ve denetim faaliyetlerinde ve danışma komitesi sekreteryasında görev alan personelin görevlerinin icrasında menfaat çatışmalarından uzak olmalarını sağlayacak tedbirlerin alınmasından,

d) Danışma komitesi üyelerinin ve katılım finans uyum ve denetim faaliyetlerinde ve danışma komitesi sekreteryasında görev alan personelin görevlerini yerine getirmesi için ihtiyaç duyduğu bilgi ve belgelere erişimini sağlayacak tedbirlerin alınmasından,

e) Danışma komitesi üyelerinin ve katılım finans uyum ve denetim faaliyetlerinde ve danışma komitesi sekreteryasında görev alan personelin mesleki gelişimlerini sağlamak üzere eğitim programlarının oluşturulmasından ve uygulanmasından, ilgili mevzuat ve mevzuattaki değişiklikler hakkında yeterince ve zamanında bilgilendirilmesinden, bilgi ve tecrübe paylaşımı yapılmasına ilişkin süreçlerin oluşturulmasından,

f) Katılım esasları ile danışma komitesi kararlarına herhangi bir uyumsuzluğun tespiti halinde; uyumsuzluğu oluşturan iş ve işlemlerin durdurulmasından, uyumsuzluk hususunda danışma komitesinin bilgilendirilmesinden ve uyumsuzluğu ortadan kaldırmaya yönelik planın hazırlanmasından,

g) Müşterilerin katılım esasları kapsamında ürün ve hizmetlerin işleyişi, sözleşme hükümleri ile tarafların hak ve yükümlülükleri konusunda bilgilendirmesine ilişkin politika ve süreçlerin belirlenmesinden,

ğ) Danışma komitesi üyelerinin ve danışma komitesinin aldığı kararların kamuoyuna açıklanmasına ilişkin politika ve süreçlerin belirlenmesinden,

h) Danışma komitesi üyelerinin, danışma komitesi toplantılarına katılan alanında uzman kişilerin ve katılım finans uyum ve denetim faaliyetlerinde ve danışma komitesi sekreteryasında görev alan personelin göreve başlama aşamasından itibaren Kanunun 73 üncü maddesi kapsamındaki yükümlülükleri hakkında bilgi sahibi olmalarına ve yerine getirmelerine ilişkin gerekli tedbirlerin alınmasından,

sorumludur.

(2) Yönetim kurulu, birinci fıkrada belirtilen sorumluluklarını yerine getirmek üzere komiteler oluşturabilir.

Kendi bünyesinde danışma komitesi tesis etmeyen katılım finans şirketlerine yönelik istisnai hükümler

MADDE 15- (1) Katılım finans şirketleri, 5 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen danışma komitesi tesis etme yükümlülüğünü, Finansal Kurumlar Birliği bünyesinde oluşturulan ve Kurul tarafından uygun görülen danışma komitesinden veya aralarında iştirak veya bağlı ortaklık ilişkisi bulunan veya hakim hissedarı aynı olan banka, finansal kiralama, faktoring, finansman, tasarruf finansman veya varlık yönetim şirketleri bünyesindeki danışma komitesinden hizmet almak suretiyle yerine getirebilirler.

(2) Bu şirketlerin iç düzenlemelerinin, ürün ve hizmetlerine ilişkin standart sözleşmeleri ile eklerinin katılım esaslarına uyum çerçevesinde değerlendirilmesi, şirketlerin uyum faaliyetlerinden sorumlu personeli tarafından gerçekleştirilir.

Kalkınma ve yatırım bankalarına ilişkin hükümler

MADDE 16- (1) Münhasıran olmamakla birlikte müşterilerine katılım esaslarına göre finansman sağlayan kalkınma ve yatırım bankaları, söz konusu finansman sağlama faaliyetleri ile sınırlı olmak üzere bu Tebliğin katılım finans kuruluşlarına ilişkin hükümlerine tabidir.

(2) Kalkınma ve yatırım bankaları, 5 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen danışma komitesi tesis etme yükümlülüğünü, Türkiye Bankalar Birliği bünyesinde oluşturulan ve Kurul tarafından uygun görülen danışma komitesinden veya 6 ncı maddenin beşinci fıkrasına istisna olarak aralarında iştirak veya bağlı ortaklık ilişkisi bulunan veya hakim hissedarı aynı olan banka, finansal kiralama, faktoring, finansman, tasarruf finansman veya varlık yönetim şirketleri bünyesindeki danışma komitesinden hizmet almak suretiyle yerine getirebilirler.

(3) Bünyesinde danışma komitesi tesis etmeyen kalkınma ve yatırım bankaları açısından iç düzenlemelerinin, ürün ve hizmetlerine ilişkin standart sözleşmeleri ile eklerinin katılım esaslarına uyum çerçevesinde değerlendirilmesi, bankanın uyum faaliyetlerinden sorumlu personeli tarafından gerçekleştirilir.

(4) Katılım finans denetim faaliyetlerine ilişkin olarak kalkınma ve yatırım bankaları, 11 inci maddenin beşinci fıkrasında yer alan danışma komitesiyle yapılacak olan toplantı sıklığı hükmü yılda asgari bir kez uygulanmak üzere anılan madde hükümlerine tabidir.

(5) Kalkınma ve yatırım bankaları hakkında bu Tebliğin diğer hükümleri kıyasen uygulanır.

(6) Kalkınma ve yatırım bankaları, katılım esasına göre gerçekleştirilen faaliyetlerini diğer faaliyetlerinden ayıracak önlemleri almak ve bunlara ilişkin sözleşme, belge ve muhasebe kayıtlarını denetime hazır halde bulundurmakla yükümlüdür.

Finansal kiralama, faktoring, finansman ve varlık yönetim şirketlerine ilişkin hükümler

MADDE 17- (1) Mühnasıran olmamakla birlikte katılım esaslarına göre faaliyet gösteren finansal kiralama, faktoring, finansman ve varlık yönetim şirketleri katılım finans faaliyetleri ile sınırlı olmak üzere bu Tebliğin katılım finans şirketlerine ilişkin hükümlerine tabidir.

(2) Finansal kiralama, faktoring, finansman ve varlık yönetim şirketleri, 5 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen danışma komitesi tesis etme yükümlülüğünü, Finansal Kurumlar Birliğı bünyesinde oluşturulan ve Kurul tarafından uygun görülen danışma komitesinden veya 6 ncı maddenin beşinci fıkrasına istisna olarak aralarında iştirak veya bağılı ortaklık ilişkisi bulunan veya hâkim hissedarı aynı olan banka, finansal kiralama, faktoring, finansman, tasarruf finansman veya varlık yönetim şirketleri bünyesindeki danışma komitesinden hizmet almak suretiyle yerine getirebilirler.

(3) Bünyesinde danışma komitesi tesis etmeyen şirketler açısından iç düzenlemelerinin, ürün ve hizmetlerine ilişkin standart sözleşmeleri ile eklerinin katılım esaslarına uyum çerçevesinde değerlendirilmesi, şirketin uyum faaliyetlerinden sorumlu personeli tarafından gerçekleştirilir.

(4) Katılım finans denetim faaliyetlerine ilişkin olarak şirketler, 11 inci maddenin beşinci fıkrasında yer alan danışma komitesiyle yapılacak olan toplantı sıklığı hükmü yılda asgari bir kez uygulanmak üzere anılan madde hükümlerine tabidir.

(5) Finansal kiralama, faktoring, finansman ve varlık yönetim şirketleri hakkında bu Tebliğin diğerk hükümleri kıyasen uygulanır.

(6) Finansal kiralama, faktoring, finansman ve varlık yönetim şirketleri, katılım esasına göre gerçekleştirilen faaliyetlerini diğerk faaliyetlerinden ayıracak önlemleri almak ve bunlara ilişkin sözleşme, belge ve muhasebe kayıtlarını denetime hazır halde bulundurmakla yükümlüdür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan tebliğ

MADDE 18- (1) 14/9/2019 tarihli ve 30888 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Faizsiz Bankacılık İlke ve Standartlarına Uyuma İlişkin Tebliğ yürürlükten kaldırılmıştır.

İntibak

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Merkezi Danışma Komitesi bu Tebliğin yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde kurulur. Merkezi Danışma Komitesi faaliyetleri, bu Komite kurulana kadar Türkiye Katılım Bankaları Birliğı nezdindeki Danışma Kurulu tarafından yürütülür.

(2) 15 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca Finansal Kurumlar Birliğı bünyesindeki danışma komitesi ile 16 ncı maddenin ikinci fıkrası uyarınca Türkiye Bankaları Birliğı bünyesindeki danışma komitesi bu Tebliğin yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde kurulur.

(3) Kalkınma ve yatırım bankaları, katılım finans şirketleri ile finansal kiralama, faktoring, finansman ve varlık yönetim şirketlerine bu Tebliğ hükümlerine uyum sağlamalarını teminen bir yıl süre verilir.

(4) Katılım finans kuruluşları ile kalkınma ve yatırım bankalarının, bu Tebliğin yayımı tarihinden itibaren 6 ncı maddenin beşinci fıkrasına aykırı uygulamalarını, altı ay içerisinde gidermesi gerekir.

(5) Katılım finans kuruluşlarına bu Tebliğin yayımı tarihinden itibaren 11 inci maddenin üçüncü fıkrasına uyum sağlamalarını teminen bir yıl süre verilir.

(6) Kurul, bu maddede yer alan süreleri iki katına kadar artırmaya yetkilidir.

Yürürlük

MADDE 19- (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 20- (1) Bu Tebliğ hükümlerini Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı yürütür.